

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 8, Ontario
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa
and for Payment of Postage in Cash

Kaina 10 ct.

Nr. 5

Penktadienis, Vasario (February) 1, 1963, Toronto, Ontario

M E T A I XXXII

Kuba Sako Amerikiečių Vadovaujama Suokalbininkų Grupė Ruošė Sukilimą

HAVANA. — Kubos saugumo autoritetai atidengė didelį Jungtinių Valstijų palaikomą suokalbininkų tinklą, kuris planavo ginkluotą sukilimą prieš Kastro vyriausybę. Havanos laikraštis El Mundo sako, kad 15 tų suokalbininkų suimta, jų tarpe 2 lyderiai iš 3. Esą žinomi ir kiti.

Suimtieji prisipažinę, kad jiems direktyvas davinėjo Jungtinių Valstijų Centralinė Intelligence Agency iš Miami ir JAV militarinės bazės Guantánamo.

Suokalbininkai organizavę sabotažą, staigius užpuolimus. Per vieną tokį užpuolimą buvę nušauta 27 milicininkai. Camagüey provincijoje jie nuvertę traukinį nuo rėlių. Nukirtę trims Kastro šalininkams galvas ir palikę jas prie žinomų komunistų namų.

Suimti lyderiai yra Carlos Serret Almanares ir Hortensia Vaquero. Pirmasis veikęs iš Guantanamo bazės, o antrasis iš Santiago de Cuba.

JAV CIA diriguojamas suokalbis prieš Kastro vyriausybę buvęs atidengtas po to, kai buvęs suimtas Pedro Comeron Perez. Jis, matyti, išdavė suokalbininkų planus.

Sie suokalbininkai, 1961 metais buvę suorganizavę pasikėsinimą ant Kastro brolio Raulo.

Suokalbininkų planas reikalavęs pirma sudaryti ginklų ir amunicijos atsargas, o paskui pradėti ginkluotą užpuolimą ant vyriausybės postų.

Trečias suokalbio lyderis taip pat žinomas. Juoni esąs Miguel Satre. Jo yra ieškoma.

Šių suokalbininkų iškėlimas patvirtina JAV vyriausybės teigimą, kad jie nenuleis rankų ir stengsis nuversti Kastro vyriausybę kitais būdais. Jie buvo priversti susilaikyti nuo atviros invazijos, bet jie nenori susilaikyti nuo kitų priemonių. Taip tai jie demonstruoja laisvę tautoms tvarkytis pagal savo norus.

LONDON. — Britanija griežtai pareikalavo, kad Europos bendros rinkas šalis spręstų dabar, ar jos nori, kad Britanija prigulėtų, ar ne.

Tai kaip ir ultimatas De Gaulle'ui, kuris reikalauja atidėti diskusijas Britanijos priėmimo klausimu.

Meškuičiuose savo langais sužibo dar vienas naujas dviaukštis pastatas. Tai ligoninė, kurią "Raudonosios vėliavos" kolūkis pastatė savo lėšomis. Universiteto studentų medikų

rankos išmūrijo jos sienas, kolūkio statybininkai atliko apdailos darbus. Ligoninė priėmė pirmuosius pacientus. Nuotraukoje: ligoninės pastatas Meškuičiuose.

Jungtinės Valstijos Atideda N Bandymus

WASHINGTON. — Jungtinių Valstijų prezidentas J. Kennedy įsakė Atominės Energijos Komisijai atidėti nuklinius bandymus Nevadoje po žemėmis, kol tebeina derybos su Tarybų Sąjunga ir Britanija nuklinių bandymų uždraudimo klausimu.

Prezidentas suprato, kad būtų labai netaktiška atnaujinti N bandymus tuo metu, kai Tarybų Sąjunga padarė didelį nuolaidas. Atnaujinimas bandymų parodytų pasauliui, kokį JAV duoda atsakymą Tarybų Sąjungai, kuri net inspekciją vietoje prisiima, kad tik sudarius sutartį.

JAUNI KONSERVATAI NORI N GINKLŲ

OTTAWA. — Konservatyviskas jaunimas, ypač studentija, pradėjo judėjimą už tai, kad Kanada prisiimtų nuklines bombas. Jis, matyti, nori padėti Diefenbakerio vyriausybei, kurią pradėjo spausti liberalai.

Konservatų jaunimo suvažiavimas pasisakė už nuklinių ginklavimąsi, universitetuose atsirado studentų judėjimas už nuklinių ginklavimąsi.

Katangoje Kasyklos Pradeda Vėl Veikti

Elisabethville. — Union Miniere kasyklų kompanijos pareigūnai praneša, kad jos kasyklos netoli nuo Kolwezi pradės veikti kitą savaitę. Tačiau iškasto vario pristatymas į rinką užtruks dar keletą savaičių, kol bus aptaisytas tarp Kolwezi ir Jadotville sugriautas geležinkelis.

Sugriovimui provincijoje įrengimų grėsmės nebėra. Moise Tshombe žandarmerijos organizacija baigia subireti. Vieni žandarai padeda ginklus ir pasiduoda, kiti išėjo į miškus, greičiausiai, banditauti. Bet koks rimtesnis pasipriešinimas Jungtinėms Tautoms nenumatomas.

SUBMARINAS APIPLAUKĖ ŠIAURINĮ AŠIGALĮ

MASKVA. — Tarybų Sąjungos atominis submarinas apiplaukė apie Šiaurinį ašigalį ir patyrė, kad nesunku susekti ir sunaikinti priešo submarinus, siekiančius netikėtai užpulti ant Tarybų Sąjungos.

Tai kaip ir atsakymas amerikiečiams, kurie jau seniai lanko po šiaurės ledais su savo submarinais.

Gali Būti Parlamento Rinkimai Šį Pavasarį

OTTAWA. — Konservatų vyriausybei pavyko iki šiol išsilaukiyti, bet visi ženklai rodo, kad jos dienos suskaičytos. Pats premjeras J. Diefenbakeris pareiškė, kad jeigu parlamentas trukdys praveisti numatomų išlaidų bilių, tai jis bus priverstas skelbti rinkimus.

Iš visko, kas įvyko parlamente ir už parlamento sienų, galima aiškiai matyti, kad opozicinės partijos daugiausia rūpinasi, ne kaip padėti vyriausybei nugalėti iškylandčius sunkumus, o kaip greičiau sužlugdyti ją ir priversti skelbti naujus rinkimus. Matyti jau tokia parlamentarinė tvarka. Jei valdančioji partija nesudaro daugumos, tai konstruktyvus darbas neįmanomas. Didžiama atstovų

nepadedą tvarkyti šalies reikalių.

Kitos išeities, kaip atrodo, dabar nebėra, kaip skelbti rinkimus. Tokia padėtis negera visam kraštui. Nei viena, nei kita partija negali nieko dirbti, o visos negali susitarti.

Visos partijos manevruoja, ieško klausimų, kurie patrauktų žmones, kad jie balsuotų už juos. Vienu žodžiu, visos partijos daugiau susirūpinusios rinkimais, nors jie nepaskelbti.

Ateinančiuose rinkimuose, kaip matyti, žymią vietą užims nuklinis ginklavimas. Liberalai atvirai stoja už ginklavimąsi. Konservatai išsisukinėja. Jie nenori pasisakyti stačiai, kad jie už, nors ginklai dėl naudojimo nuklinių sviedinių yra parengti.

Nauja Demokratinė Partija pasisako prieš nuklinį ginklavimąsi. Šiuo klausimu, kaip atrodo, kanadiečiams reiktų palakyti šią partiją.

Sveikatos apsaugos planas taip pat dažnai iškyla. Visos partijos išskyrus NDP, nenori valstybės kontroliuojamos apdraudos, nors vėšai prieš tai neišėina. Girdi, geriau būtų privatiškos, tik valstybės palaikomos.

Šie rinkimai, matyti, bus nepaprasti rinkimai. Daug svarbių klausimų stovi dienvakarėje.

Green Negaunąs Afrikos Paramos

TORONTO. — Kanados užsienio reikalų ministras Howard Green, kalbėdamas ukrainiečių nacionalistų parengime, nusiskundė, kad jam nepavyko nieko gero atlikti "rusų imperikalizmo" klausimu.

Girdi, Jungtinių Tautų komitetas kolonializmo reikalams esąs dominuojamas afrikiečių, kurie nepaisą Greeno reikalavimų atkreipti atydą į "rusų imperikalizmą", kuris laiką savo kontrolę Ukrainą ir Baltijos šalis.

Jo pasiūlymai praveisti tyrimus "sovietų priespaudos" minėtose šalyse neradę pritarimo JT komitete kolonializmo reikalams.

Bet jis nenuleisias rankų ir toliau.

Adenaueris Prikalbėjo Prancūzijos Prezidentą

PARYZIUS. — Vakarų Vokietijos kancleris Adenaueris po trijų dienų pašnekesių su prezidentu De Gaulle pagaliau prikambėjo, kad Prancūzija duotų papildomai kelias divizijas NATO gruputei. De Gaulle sutiko keletą pasiūlyti į Vakarų Vokietiją ir atiduoti NATO komandai.

Kalbant apie Anglijos priėmimą į bendros rinkos sąjungą, susitarė ginčą sušvelninti ir priėmimo reikalą palikti persvarstyti sąjungos šalių ministrams, kurie nėtrukus susirinks Belgijoje.

Po pasitarimo ir prezidentas De Gaulle ir Adenaueris pareiškė, kad jie yra labai patenkinti pasitarimo rezultatais.

ITALIJA ŠOKA PAGAL JAV MUZIKĄ

ROMA. — Ministrų kabinetas užgyrė prem. A. Fanfani susitarimą su prez. Kennedy, kad Italijoje išdėstytos JAV raketos "Jupiter" būtų pakeistos povandeninėmis "Polaris" raketomis. Greta, oficialiu ministrų kabineto pranešimu, Italija visiškai sutinka su JAV politika branduolinių ginklų atžvilgiu militarinėje NATO grupuotėje.

Šale to teigiama, kad pavasariop į Italiją atvyks prezidentas Kennedy pasitarimui.

Iš Kanados Gyvenimo

Parlamente užvirė debatai "apsigynimo" ir užsienio politikos klausimais.

Liberalai, kaip atrodo, bando "suriesti" konservatus, būk jie "šlubuoją" su ginklavimusi, nepildo įsipareigojimų ir taip toliau.

Jie mano, kad taip nunakins konservatus. Bet jų griežtas pasisakymas už nuklinius ginklus gali būti nenaudingas jiems patiems.

Neatrodytų, kad kanadiečiai didžiulioje būty linkę remti nuklinį ginklavimąsi. Juk jei Kanada ginkluosis, tai ir daugelis kitų ginkluosis ir nieko gera iš to nebus.

Gerai, kad nors "naujieji demokratai" šiek tiek priešinosi.

Tribune praneša, kad praėjusią savaitę Trinity (Toronte) distrikte buvo nominuotas komunistų lyderis Leslie Morris į federalį parlamentą.

Tim Buck, kalbėdamas nominacijų mitinge, pažymėjo, kad rinkimai tikrai įvyks šiais metais.

Prie to, jis sakė, kad pačiu didžiausiu klausimu bus nuklinio ginklavimosi klausimas.

Komunistų partija, kaip žinia, priešinga, kad ir Kanada įsigytų nuklines bombas.

Kanados darbininkų unijos, kaip tarptautinės, taip ir nacionalinės (Kvebeko provincijoje)

pasisako prieš nuklinį ginklavimąsi.

Idomu pažymėti, kad unijų tarpe auga reikalavimai, kad Kanada eitų neprigulmingu keliu, žiūrėdama savo reikalą, o ne kokių militarinių blokų.

Taika yra vienintelis apsigynimas. Jeigu kiltų karas, niekas neišgelbėtų, nei bomarkai, nei kas kita.

Siaurinėje Ontarijoje streikuoją virš 1,000 miško pramonės darbininkų. Jie nori priversti kompaniją pasirašyti naują sutartį. Senoji seniai pasibaigė.

Tame rajone yra apie 1,000

taip vadinamų neprigulmingų miško kirtėjų, kurie stato pirmalkes ir kitą medžiagą lentpiūvėms ir papiero gamykloms. Jie nenori sustabdyti darbą ir padėti streikieriams. Del to ir vyksta didelis įsitęmimas tarp šių dviejų grupių.

Bedarbių skaičius Kanadoje gerokai prašoko 400,000. Kas šeštas darbininkas yra bedarbis.

Politikieriai ramina, kad tai naturalus dalykas Kanadoje turėti daug bedarbių, bet apsisukę skundžiasi, kad bedarbių fondas baigia tuštėti.

Kiek naudos padarytų tokia armija? O dabar juos reikia maitinti.

Kanadietis

N. Chruščiovas Kubos Apsaugojimo Klausimu

(Ištrauka iš jo kalbos, pasakytos, Berlyne, Vieningosios Socialistinės Partijos suvažiavime)

Tačiau jau visiškai paruoštas įsibrovimas buvo sužlugdytas. Kubiečių tautos pastangomis, Tarybų Sąjungos ir kitų socialistinių šalių, taip pat ir kitų demokratinių, antiimperialistinių jėgų pastangomis agresyvieji Amerikos imperializmo sluoksniai buvo priversti pasitraukti ir viešai pareikšti atsaką brautis į Kubą.

Atsiranda žmonių, kurie teigia, kad Karibų konflikto me-

tu Kuba ir Tarybų Sąjunga pralaimėjusios. Tačiau keista tokių žmonių logika: kaipgi taip, revoliucinė Kuba gyvuoja ir stiprėja, o mes pralaimėjome? Kas gi iš tikrųjų pasitraukė, o kas šio konflikto metu laimėjo? Dar kartą išsiaiškinkime, kokių tikslų siekė kiekviena šalis.

Kubiečių tauta, įvykdžiusi revoliuciją, užsibrėžė tikslą pastatyti Kuboje socializmą. Agresyvūs JAV sluoksniai pareiškė nepakęsia, kad Vakarų pusrutulyje būtų socialistinė šalis, ir visomis jėgomis stengiasi nuversti revoliucinę Kubos vyriausybę, atkurti Amerikos monopolijų valdžią. Štai kaip buvo iškilęs klausimas.

Mes supratome, kad jeigu nebus imtasi kokių nors nepaprastų priemonių, kurios galėtų sustabdyti Amerikos imperializmą, tai JAV griebsis agresijos prieš kubiečių tautą. Tarybų Sąjungos vyriausybė ir Kubos vyriausybė galvojo, ką gi galima padaryti, svarstė įvairius variantus. Mes norėjome leisti Amerikos imperializmui pajusti, kad, jeigu jis ryšis agresyviai Kubos užpuolimui, tai susilauks termobranduolinio atsakomojo smūgio. Ši priverstinė priemonė, kurios mes ėmėmės, tikrai sukėlė imperialistams šoką. Bet tikrai tokios priemonės galėjo priversti JAV valstybinius veikėjus blaiviau vertinti realią tikrovę.

Kaip žinoma, JAV prezidentas savo laiške Tarybų Sąjungos vyriausybei viso pasaulio akivaizdoje įsipareigojo, kad JAV nesibraus į Kubą ir neleis to daryti savo sąjungininkams. Kartu JAV vyriausybė faktiškai buvo priversta atsisakyti ginkluotos intervencijos prieš Kubos respubliką.

Tuo būdu pralaimėjo agresyviausių imperializmo sluoksnių politika ir nugalėjo taikus

sambūvio politika, kovos prieš imperializmą politika, nugalėjo politika, kurios tikslas — užkirsti kelią kontrrevoliucijos eksportui.

Kai kas mums sako: jeigu jūs išvežėte raketas iš Kubos, vadinasi, pasitraukėte. Bet taip gali samprotuoti tik tai žmonės, kurie nesupranta, kokia sudėtinga mūsų laikais politinė kova, reikalaujanti lankstumo, mokėjimo manevruoti. Taip, mes nusileidome, nes nusileido kita šalis, tai buvo savitarpio nuolaida. Imperialistai buvo priversti nusileisti ir atsisakyti plano brautis į Kubą. O mes ir statėme savo raketas, siekdami apsaugoti Kubą nuo imperialistų įsibrovimo. Taigi, mūsų raketos suvaidino savo vaidmenį.

Žinoma, Amerikos imperialistai, kaip ir visa imperialistinė stovykla, neatsisakė minties kovoti prieš socialistines šalis. Šioje kovoje jie gali griebtis įvairių priemonių, tiek tiesioginių ginkluotų veiksmų, tiek ir kitų metodų. Ekonominis lenktyniavimas — tai taip pat kovos priemonė, kuria viena sistema nori nugalėti kitą.

Jungtinės Amerikos Valstijos neatsisakė ketinimų likviduoti socialistinius iškovojimus Kuboje. Bet reikalo esmė ta, jog mes kartu su Kuba priverstume Jungtines Amerikos Valstijas pareikšti, kad jos atsiskaito ginklu brautis į Kubą.

Kova už stojusiųjų ir socializmo kelią šalių stiprinimą — tai ilgas procesas. Jis vyks tol, kol viena iš sistemų galutinai nugalės, o galutinai nugalėti — tai reiškia likviduoti kapitalistinę sistemą.

Remiantis pozicijomis tų, kurie mano, kad mes pastatę raketą Kuboje, siekdami termobranduoliniu ginklu užpulti Jungtines Amerikos Valstijos ir tuo pačiu sukelti pasaulinį termobranduolinį garą, o po to atsiskaito šio tikslo ir išvežę ra-

ketas iš Kubos, gali pasirodyti, kad mes atsisakę savo tikslo. Bet visa esmė ta, kad Tarybų Sąjunga visai nesiekė tokio tikslo. Mes pastatėme savo raketą Kuboje, siekdami vienintelio tikslo — sustabdyti Amerikos imperializmo agresiją prieš Kubą.

Kai kas gali pasakyti, kad Amerikos imperialistai, labiausiai užkietėjusių sluoksnių spaudžiami, neištesės savo pažado ir vėl nukreips savo ginklus prieš Kubą. Bet juk ir jėgos, kurios apgynė Kubą, gyvuoja ir kasdien darosi vis galingesnės. Reikalas ne tas, kur stovės raketos — Kuboje ar kitur. Vis tiek jos gali būti panaudotos taip pat sėkmingai prieš bet kurią agresiją.

Kartoju, statydami raketą Kuboje, mes nenorėjome, kad būtų kuo greičiau sukurstytas karas tarp socialistinių šalių ir imperializmo. Mes siekėme kito tikslo — neleisti imperialistams brautis į Kubą, neleisti sukurstyti naujo pasaulinio karo. Vertinant įvykius iš šių pozicijų, mes laimėjome. Laimėjo taikos jėgos, socializmo jėgos, laimėjo jėgos, statančios komunizmą.

Vanduo Mėnulyje

Ką sutiks Mėnulyje žmonės? Ar galės jie ten susirasti vandens, būtinų įvybei dujų ir naudingų iškasenų?

Šiuos klausimus nagrinėja prancūzų mokslinis populiarus žurnalas "Science et vie". Mėnulio uolienose yra vandenilio ir deguonies atomų. Juos jungiant, gaunamas vanduo. Jau dabar mokslininkai moka iš kalnų uolienų išgauti vandenį, deguonį ir kitas dujas, o taip pat į stiklą panašią masę, kuri Mėnulyje gali būti panaudota vietoj statybinės medžiagos. Neabejotina, kad ir Mėnulio mineralai gali duoti pagrindinius cheminius elementus, būtinus žmogui.

Su Liūdėsiu ir Gailėsiu Sirdyse Minime
Septynių Metų Sukaktį nuo Mirties Mūsų Mylėtos
Ir Mus Mylėjusios Žmonos, Motinos ir Uošvės

Viktorijos Kaptainienės
Mirusios Sausio 30 d., 1956 m.

Minime ir Liūdime
Stasys Kaptainis, Sūnus Arthur,
Marti Muriel ir Anūkas Arthur

Akių ir Akinių Specialistas

G. S. MERRITT

Optometristas — Optikas
Skaitymui akiniai \$15.00 ir daugiau
Bifocals — \$19.00 ir daugiau
(Įskaitant akių egzaminavimą)

Valandos: 9-12 ir 1-6. Treč. po piet uždaryta
Antrad. Kėtvirt. ir Penkt. vakarais pagal susitarimą

1149 Dundas St. W. Tel. LE. 5-6400
Toronto, Ont.

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Tel. HO. 6-8252
Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavsthrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias maistas. Geras pasirinkimas įvairių lietuviškų valgių. Turime kambarių apsisostimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: LI. 4-6917

Ką Mes Matėm ir Girdėjom Lankydamiesi T. Lietuvoj

Stasys Repšys

(Taša)
Tiesos redakcijoj

Galima saįyti, visiškai per sieksnį nuo Gedimino kalno yra isikūrusi "Tiesos" laikraščio redakcija. Čia mes apsilankėme, atėję kartu su Lietuvos žurnalistų sąjungos nariais paminėti žymaus JAV visuomeninio veikėjo, publicisto Leono Prūseikos 75-rių metų gimimo sukaktį. "Tiesos" redakcija isikūrusi dviejuose aukštuose, viename iš jų — salė, kur rengiami įvairūs susirinkimai, susitikimai.

Salia redakcijos pastatyta nauja moderni, keturių aukštų spaustuvė. Neseniai buvo jos iskilmingas atidarymas, kuriame dalyvavo draugai Paleckis, Sniečkus, Šumauskas ir kiti vadovaujantieji respublikos darbuotojai. Spaustuvė aprūpinta moderniausiais poligrafijos įrengimais. Tarp kita ko čia dabar įrengta ir giliaspaudė. Tai antroji giliaspaudė iš viso Lietuvoje. "Tiesos" spaustuvėje spausdinami visi respublikiniai laikraščiai, daug žurnalų, be to, kai kurios knygos. Paskutiniuoju laiku čia pradėtas spausdinti ir Maskvoje leidžiamas "Izvestijų" laikraštis. Jo matricos į Vilnių pristatomos lė-

tuvais. Vilniuje spausdinamas "Izvestijų" tiražas kol kas platinamas tik Lietuvoje. Neuzilgo iš čia šis laikraštis pasklis ir į Latvija, Kaliningrado sritį ir kai kurias Baltarusijos sritis, esančias arčiau Lietuvos.

Vilniaus žurnalistų, atėjusių pagerbti L Prūseikos atminimą, buvo pilna "Tiesos" salė. Kalbant apie spaudos darbuotojus, reikia pasakyti, kad tai daugiausia jauno amžiaus žmonės. Jų tarpe buvo ir nemaža moterų.

Iškilmingą susirinkimą atidarė Lietuvos TSR kultūrinių ryšių su užsieniu draugijos pirmininkas L. Kapočius. Pagrindinį pranešimą apie L. Prūseikos veiklą ir gyvenimą, padarė Universiteto profesorius B. Pranskus-Zalionis. Savo prisiminimais apie šį šviesų žmogų — Leoną Prūseiką — taip pat pasidalijo dr. J. Kaškaitis, "Tiesos" redaktorius G. Zimanas ir mes, turistai. — St. Repšys, A. Puzera ir Č. Pempė. Minėjimo pabaigoje išklausėme magnetofoninį įrašą iš L. Prūseikos pokalbio su Lietuvos rašytojais, kada jie lankėsi Čikagoje.

Minėjimas praėjo šiltai ir nuosirdžiai.

Minėjimui pasibaigus, susitikom ir susipažinom su dr. Jonu J. Kaškiaučium. Pasikalbėjom ir padėkojom už jo daug darbo įdėtą į mūsų kanadiečių laikraštį Liaudies Balsą sveikatos patarimais. Dr. J. J. Kaškiaučius pridūrė, kad gyvenimas Tarybų Lietuvoj yra labai įdomus ir verta gyventi. Taip pat susipažinau ir su iš Pietų Amerikos sugrįžusiais lietuviais. Kitų nebeatmenu pavardžių, bet Antaną Kisielių, tai greit pažinau, nes jį pažinojau dar Lietuvos kariuomenėj tarnaujant. Pasikalbėjus, visi pareiškė pasitenkinimą sugryžę į Tėvynę.

Į Trakus

Nuo Vilniaus iki Trakų — 28 kilometrai. Sostinė su šiuo istoriniu miestu jungia asfaltuotas kelias. Galima į Trakus važiuoti ir geležinkeliu, kuris nutiestas prieš keletą metų.

Miestas, iš visų pusių apsuptas ežerų, išsidriekęs siaurame ilgame pusiasalyje. Pagrindinis ežeras — tai Galvės ežeras. Iš viso Trakų apylinkėse yra daugiau kaip trisdešimt ežerų. Dėl šios ežerų kaimynystės Trakus daug kas vadina "miestu ant ežerų".

Šias vietas mėgsta visi. Ir mes, išgirdę pasiūlymą aplankyti Trakus, nutarėm būtinai nuvažiuoti.

Trakai gimė žiloje senovėje. Tačiau Trakų istorija prasideda ne čia, ežerų pakrantėje, o už kelių kilometrų — Senuosiuose Trakuose. Lietuvos kunigaikštis Gediminas senuosiuose Trakuose 14 amžiaus pirmoje pusėje pastatė pilį. Tai buvo laikotarpis, kai Lietuva įnirtingai kovojo su kryžiuočiais. Šie grobikai dažnai trypė ir Trakų apylinkes. Nuolatiniai kryžiuočių puolimai privertė Gedimino sūnų, kunigaikštį Kęstutį, kuris valdė Trakus ir Žemaitiją, ieškoti patogesnės vietos naujai, stipresnei piliiai. Taip prie Galvės ežero atsirado Naujieji Trakai. Bet ilgainiui pusiasalio pilis tapo nepakankamai saugi, nes ją buvo nesunku pasiekti. Todėl buvo nuspręsta pastatyti pilį Galvės ežero saloje. Manoma, kad ji buvo pastatyta dar Kęstučio valdymo laikais. Vėliau Vytautas ją rekonstravo, gerokai sustiprino.

Tokią istoriją mes išgirdom, atvykę aplankyti istorines vietas.

Aš manau, įdomu, kaip ji dabar atrodo?

Ilgus amžius pilis stovėjo darganų griauinama, užmiršta ir apleista. Iro gynybinės sienos, bokštų plyšiuose įsitaisę gūžtas paukščiai.

Tarybinei vyriausybei paskelbus Trakų salos pilį žymiu architektūros paminklu, čia atlikti dideli atstatymo darbai. Visų pirma atnaujinta šiaurinė gynybinė siena, naujai pamūryta rytinė. Atstatyti visi donžono aukštai, rūmų gyvenamosios dalies salė — menė. Abu rūmų korpusai apdengti stogu. Senosios pilies centriniuose

rūmuose įrengtas Trakų istorinis muziejus. Menėje ir keliose salėse lankytojai gali pamatyti Trakų istorinę praeitį, kovas su kryžiuočiais primenančius dokumentus, vaizdinę medžiagą, saloje atkastos archeologinius radinius. Gana plačiai parodomi ir vėlesnių laikų istorijos įvykiai. Pavyzdžiui, medžiaga supažindina ir su pirmaisiais Trakų apylinkių darbo žmonių revoliucinės kovos žingsniais.

O kaip atrodo patys Trakai?

Per visą miestą eina siaura gatvė. Ją sudaro dvi dalys: senesnė — Vytauto — ir naujesnė — Marytės Melnikaitės gatvė. Anksčiau į pusiasalį būdavo galima įvažiuoti tik iš Vilniaus pusės. Kitas pusiasalio galas tik vėliau tiltu buvo sujungtas su krantu.

Nuo didžiosios gatvės statmenai į visas puses ežerų link sūka trumputės siauros gatvelės.

Trakai — dabar augantis rajono centras. Trakai šiandien statosi, gražėja. Gatvės rekonstruojamos, apsodinamos medeliais ir krūmais, tvarkomas parkas, ežero pakrantė nuo parko iki kinoteatro nutiesta graži alėja, įrengtos prieplaukos motorlaiviams. Pastatyta nemaža gyvenamųjų namų. Išaugo gražus administracinis pastatas, didelis prekių magazinas, autobusų stotis ir kt. Pačiame centre iškilo moderniškas valgyklos - restorano pastatas. Plečiama gyvenamųjų namų statyba.

Mieste yra didelė vidurinė mokykla. Dabar vien Trakų rajone yra apie penkiasdešimt mokyklų — tai keliskart daugiau negu buržuazinės santvarkos metais jų buvo visoje apskrityje.

Senujų pilių papėdėje švenčių ir festivalių dienomis aidi džiaugsmingi jaunimo balsai, Galvės ežere dažnai rengiamos vandens sporto varžybos. Į sportines varžybas atvyksta jaunimo ne tik iš kitų respublikų, bet dažnai ir iš užsienio — Lenkijos, demokratinės Vokietijos ir kitur. Taip, Trakai dabar ne tik visai lietuvių tautai brangi istorinių paminklų vieta. Tai kartu ir jaunystės miestas!

(Bus daugiau)

Kvebeko valdžia siūlo elektros kompanijoms po \$30.00 už šėrą, bet kompanijos nori \$40. Esą 8,000,000 šėrų. Ne visi jie priklauso kompanijų direktoriams.

Ne Toks "Velnius" Juodas, Kaip Jis Yra Vaizduojamas

Spaudoj dažnai rašoma apie Vokietiją, stengiantis parodyti, kad Vakarų Vokietijoje viskas labai gerai, o Rytų Vokietijoje viskas labai blogai. Už tai aš noriu pateikti keletą faktų iš Blair Fraser straipsnio, kuris tilpo MacLeans žurnale.

Jis rašo, kad važiuojant iš Vakarų Vokietijos į Rytų Vokietiją atrodo lyg važiuotum iš Jungtinių Valstijų į Kanadą. Didelio skirtumo tarp šių dviejų Vokietijų nėra.

Kas liečia sieną, tai ji tarnaujanti tam, kad pastojus kelią visokiam šmugeliui, juodai rinkai, šnipams ir visokiems kitiems nešvariems veiksmams, kuriais užsiėmė Vakarų politikieriai ir šmugelinkai.

Rytų Vokietija buvus pasiūlius Vakarų Berlynui, kad būtų susitarta dėl įsteigimo agentūros Vakarų Berlyne išdavimui pasų tiems, kurie nori lankytis pas savo gimines Rytų Berlyne, bet Vakarų Berlyno autoritetai atmetę šį pasiūlymą. Jiems nerūpi padėti giminiams. Jie nori ko kita.

Rytų Berlyne jis pastebėjęs daug automobilių. Krautuvėse daug prekių. Miestas gražiai apšviestas visą naktį.

Važinėjęs po Rytų Vokietiją visą savaitę ir matęs visur gyvenimo standarto pakilimą. Žmonės gerai apsirengę. Tvaroka pavyzdžiui. Gydymas veltui, universitetui veltui. Nuomos už butą žemos, daug žemesnės, negu Vakarų Vokietijoje. Pragyvenimas beveik lygiai atsieina Rytų Vokietijoje, kaip ir Vakarų Vokietijoje. Namų trūkumas matomas abiejose Vokietijose.

Vakarų Berlyno žmonės taip pat nori taikos, kaip ir Rytų Berlyno. Bet Vakarų Berlyne esą daug kurstytojų, kurie nori drumsti abiejų Vokietijų gyvenimą.

A. X.

Bogotoj nušautas liberališkas banditas, kuris nužudęs 592 asmenis. Jo vardas Teofilas Rojas.

Taip vadinami liberališki banditai Colombijoje atsiradę išivyravus mirtinai kovai tarp konservatų ir liberalų.

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, maisto ir kitko.

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE: — 962 Bloor St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 2643 E. Hastings St.

Toronto įstaigoje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto įstaiga atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.

Telefonas: LE. 4-7551

Pasinaudokit priešsezoniū nupiginiū

Skriskit į VILNIŲ laike 17 dienų ekskursijos

TORONTO - VILNIUS IR ATGAL DŽETU \$675

7 dienos Vilniuje \$91.00; kiekviena ekstra diena \$13.00

Susitarkit su gerai patyrusiu: J. Lucki

Kennedy Travel Bureau Ltd.

296 QUEEN ST. WEST, TORONTO 2B
Tel. EM. 2-3226

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kalna:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusel metų \$2.00
Visur kitur metams \$4.50; pusel metų \$2.25

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: Empire 6-4358

VEJĄ SEJO AUDRĄ PIOVĖ

Jungtinės Valstijos, kaip spauda raportuoja, išleidusios apie 180 milijonų dolerių ryšium su taip vadinamu Kubos krizi. Nepasakoma, ar šion sumon įeina viskas, ar tik išlaidos ryšium su blokada ir pasiruošimu invazijai. Kaip žinia, išlaikymas Kubos pabėgėlių nemažai atsieina. Bet Veikiausiai minėton sumon tas neįeina.

Ta suma Jungtinėms Valstijoms, be abejonės, nėra didelė. Bet klausimas stovi ne tame, ar suma didelė. Jis sukasi apie tai, ką amerikiečiai laimėjo? Iš šalies žiūrint, jie laimėjo tikrai daugelio žmonių panieką.

Jeigu Jungtinės Valstijos būtų nesikišusios į Kubos vidurinius reikalus, o palaikiusios gerus kaimyninius ryšius, nebūtų reikėję išleisti tuos milijonus, o Kuba būtų JAV gera draugė. Kuba visuomet sakė, kad ji nesiruošia kenkti Jungtinėms Valstijoms. Ji visuomet norėjo normalių ryšių, normalios prekybos.

Jungtinės Valstijos išleidžia biljonus dolerių kovai prieš liaudies pastangas išsivaduoti iš svetimų ir savų išnaudotojų jungo. Mažai kur jos nusipirko draugų. Net tokios šalys, kaip Britanija ir Francija, šnairuoja ir stengiasi kiek galint atspalaidoti.

BERLYNAS IR KUBA

Kada vokiečiai pastatė sieną Berlyne ir atitvėrė Vakarų Berlyną, karštieji amerikiečiai pyko, kodėl Vakarai nesigriebė buldozerių ir nepradėjo griauti sienos, kol ji dar buvo statoma. Girdi, rusai nebūtų drįsę priešintis. Jie dėl sienos, sakė šie narsuoliai, negi eis į karą su galingais vakarais. Bet ne taip galvojo kiti. Jie nenorėjo rizikuoti. Jie nežinojo, kas gali atsitikti. Jie pabandė savo teises demonstruoti šarvuotais vežimais ir tankais, bet kai pasirodė tarybiniai tankai, jie ataušo. Jie nusileido. Ir gerai padarė.

Veik panašiai buvo ryšium su Kuba. Amerikiečiams pradėjus traukti šimtus karo laivų ir dešimtis tūkstančių kareivių, Tarybų Sąjungai atsistojo klausimas, ko galima tikėtis. Ji nusprendė, kad geriau ištraukti raketą, negu rizikuoti karo galiemybe. O ką gali žinoti, ką amerikiečiai galvoja? Prie to, prezidentas Kennedys taip pat nusileido, pažadėjo susilaikyti nuo veržimosi į Kubą.

Ryšium su Kuba taip pat atsiranda skirtingos nuomonės. Nekurie ir iš pažangiečių, ir ne vien Kinijoje ar Albanijoje, bet visose šalyse, tvirtina, kad nereikėjo trauktis, nereikėjo nusileisti. Girdi, amerikiečiai nebūtų drįsę pulti. Bet kur garantija, kad jie nebūtų puolę? Nekurie sako, kad JAV buvo susidariusi geriausia proga parodyti savo jėgą.

Kaip Berlyne, taip ir čia buvo atsisakyta rizikos. Dėka to, pasaulis gyvas ir tęsia savo darbą. Kas gali žinoti, kas būtų atsitikę, jei būtų nebijota rizikos?

NEPRITINKA TAIP POSTIS

Tėviškės Žiburiai, užvadinę vedamąjį laišku komunistams, mokina Lietuvos komunistus, kaip kalbėti su pabėgėliais. Iškeikę pikčiausiais žodžiais, jie liepia rūpintis ne "sukta propaganda, o tiesa". Girdi, "tada bus kita kalba."

Pirmoj vietoj, gerai visiems žinoma ir Smetonos laikų vadeivų darbeliai karo metu. Nėra čia reikalo kartoti, nes nemažai buvo rašyta. Yra ištisos knygos apie tai.

Antra, dabar Lietuvos žmonėms nėra reikalo taikstyti prie tų, kurie tik save mato. Tokios tiesos, kuri Tėviškės Žiburijų vadeivoms patiktų, nėra. Tiesa tik viena. Ir kas tikros tiesos nori, tas ją suranda ir ryšium su Lietuva. Tai nėra kokia paslaptis. Žinoma Lietuvos praeitis, žinoma dabartis. Tik tie, kuriems tiesa akis bado, gali ieškoti to, ko nėra.

Kauno "Sanito" fabriko vyr. mechanikas, respublikos nusipelnęs racionalizatorius V. Dambrauskas gamykloje jau įdiegė daugiau kaip 80 pasiūlymų gamybai tobulinti. Šalies farmacijos fabriko delegacijos, viešėjusios "Sanite", aukštai įvertino V. Dambrauskui vadovaujant sukurtą pirmąją šalyje mechanizuotą ampulių pripildymo liniją.

Šiuo metu V. Dambrauskas

baigia konstruoti automata ampulėms pripildyti. Apie jo efektingumą kalba tas faktas, kad vienas automatas pavaduos beveik 20 žmonių darbą, išlaisvins keliasdešimt kvadratinį metrų gamybinio ploto, kelis kartus padidins darbo našumą.

Nuotraukoje: racionalizatorius V. Dambrauskas ir fabriko inžinierius - technologas J. Makuškas išbando automato mazgų darbą.

Ar Yra Apsigynimas

N. AUKŠTUOLIS

Šiuo metu Kanados visuomenė stropiai svarsto, koks būtų geresnis kelias Kanadai pasirinkti. Vieni karštai gina idėją, kad Kanada nieko nelaukiant apginkluotų savo bomarkus ir kitus ginklus nuklinėmis bombomis. Kiti įrodinėja, kad Kanadai geriau kovoti už taiką.

Apie argumentus tų, kurie stoja už nuklinį apsiginklavimą, nėra reikalo daug kalbėti. Tai aiškus dalykas. Jie stoja už pilniausią Kanados ruošimąsi nukliniam karui. Klausimas tikrai stovi, ką kanadiečiai laimėtų tokiam kare. O į šį klausimą atsako tie, kurie stovi prieš nuklinį apsiginklavimą.

Aną dieną Toronto Daily Star, liberalų didlapis, pašventė visą puslapį diskusijoms nuklinio apsiginklavimo klausimu. Net trys korespondentai, vienas iš Paryžiaus, kitas iš Vašingtono, o trečias iš Ottawos, diskutuoja Kanados apsiginklavimo nukliniais ginklais klausimą.

Korespondentas iš Vašingtono teigia, kad ir Jungtinės Valstijos veikiausiai sutiktų, kad Kanada nesiginkluotų nukliniais ginklais, jeigu ji padidintų ginklavimąsi konvenciniais ginklais. Grdi, vistiek Kanados priemonės atsakoms bomboms svaityti jau dabar pasenusios.

Korespondentas iš Paryžiaus sako, kad Kanados kariuomenė Europoje yra aprūpinta ginklais, kurie gali naudoti nuklines bombas. Logiškai, sako jis, išeiti, kad reikia pasirūpinti ir nuklinėmis bombomis. Bet kol kas nesą tokio reikalo, kad kanadiečiai įsigytų nuklines bombas. Sąjungininkai nenukentėtų, jei Kanados jėgos ir nesi-

ginkluotų nuklinėmis bombomis.

Iš Ottawos raportuoja, kad militaristai, kaip ir galima tikėtis, nori nuklinių bombų. Bet politikieriai svyruoja. Esą nemažai argumentų prieš nuklines bombas.

Pirmiausia, jeigu Kanada ir apsiginkluotų nuklinėmis bombomis, ji negalėtų apsiginti. Ji tikrai dalyvautų nukliniame kare. Ji tikrai kiek nors padėtų Jungtinėms Valstijoms pastoti prieš bomberiams kelią linkui JAV.

Kitai sakant, apsigynimo nėra.

Tokiu būdu, esą Kanadai geriau veikti ir kovoti, kad karo nebūtų. Tai reiškia apsigynimą.

Jeigu Kanada įsigytų nuklines bombas, sako argumentai toliau, tuomet ji nebegalėtų sėkmingai kovoti Jungtinėse Tautose. Genevoje ir kitose vietose kaip taikos gynėja.

Kanada nebeturėtų teisės dalyvauti silpninime mažų karų, kas yra daroma Jungtinių Tautų vadovybėje, jeigu įsigytų nuklines bombas.

Vienu žodžiu, įsigijimas nuklinių bombų nesutvirtintų Kanados apsigynimo, o apsunkintų, nes Kanados apsigynimas glūdi tikrai taikoje. Kanados įstojimas į nuklinį klubą pablogintų tarptautinę situaciją. Visa tai duotų neigiamas pasekas.

Gerai, kad Kanados vyriausybė iki šiol turėjo daugiau drąsos atmesti nuklines bombas, negu priimti. Reikia tikėtis, kad Kanada ir toliau darbuosis prieš nuklinio ginklavimą.

KLLD Reikalais

Hamiltoniečiai pirmieji

Draugas A. Petronis jau pridavė Hamiltono kuopos narių mokesčius už 1963 metus. Visi Hamiltono kuopos nariai užsimokėjo už šiuos metus. Tai pavyzdys visoms kitoms kuopoms.

Hamiltono kuopos nariai parodė ir kitą pavyzdį. Pasimokėdami narius mokesčius, jie dar ir apšvietos fondui paaukojo: P. Morkūnas \$1.00, J. Kubilius 45 centus, J. Astylienė \$1.05, A. Petronis \$1.00, P. Vaivila \$1.25, K. Pampalas \$1.00, N. Garbatavičius 50 centų, J. Aršauskas \$1.35, A. Maldeikienė 85 centus.

Torontas vejasi Hamiltoną

Draugas T. Rimdžius pridavė gražų pluoštą Toronto kuopos narių mokesčių už 1963 metus. Jau virš 20 narių užsimokėjo už šiuos metus.

Toronto kuopos narių taip pat atsiranda tokių, kurie mokėdami dukles paaukvoja į apšvietos fondą: F. Gutauskas paaukojo 85 centus, P. Z. Pažadžiai \$2.45, J. Račis 45 centus, J. Mingilas 45 centus, M. Galinaitis \$2.00.

T. Varnelis, pavienis, paaukojo 85 centus.

Visiems aukojusiems CK taria ačiū.

Yra ir atsilikusių

Tuo tarpu, kai daugelis jau užsimokėjo už šiuos metus, tai nekuriuose kuopose yra nemokėjusių ir už 1962 metus. Draugams ir draugėms reiktų suskusti.

Iš Winnipigo gavome per S. Krisčių narinį mokesčių iš vieno draugo, kuris buvo atsilikęs 3 metus. Draugas pasimokėjo net už 64 metus. Tai pavyzdys visiems, kurie yra atsilikę.

Pakeiskit adresus

Persikeldami naujon vieton ar kitan miestan nepamirškite pasiųsti naują adresą Šviesos redakcijai, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park 17, N. Y., USA, kad Šviesa galėtų lankyti jus ir toliau.

Šviesa eina nariams priedui prie knygų, kurie moka pilną mokesčių.

Jei kurie negaunate, tai matyti jūsų adresai nebuvo pateikti.

J. Yla
KLLD CK sekret.

Dr. Lloyd Motz, Columbia universiteto Rutherford observacijos mokslininkas teigia, kad inteligentiški sutvėrimai egzistuoja milijonuose kitų planetų Paukščių žvaigždyne.

Jis sako, kad Paukščių žvaigždyne yra bent 600,000,000 mūsų Žemei panašių planetų, kur gali būti inteligentiška gyvybė.

mosi plitimą, už taikos išlaikymą.

Pastabos

Jungtinės Valstijos ir Tarybų Sąjunga turi tiek nuklinių bombų, kad būtų galima sunaikinti visą gyvybę mūsų planetoje ne vieną kartą, bet kelis.

Ar Kanada turės tų bombų ar ne, skirtumo nebus.

Tad kodėl Kanadoje tiek daug debatų nuklinio ginklavimosi klausimu?

Atsakymas labai aiškus: nuklinės bombos virto politinėmis bolėmis, kurias partijos spardo, norėdamos viena kitą nugalėti.

Man labai patiko Chruščiovo išsireikšimas Berlyne ryšium su Jugoslavija.

Jis sakė, kad ekskomunikacija niekam gera nedaro.

Jugoslavija turinti ideologinių skirtumų, bet ji taip pat yra socialistinė šalis, fabrikai ir kita yra darbo žmonių kontrolė.

Ekskomunikacijos reikia paklikti popiežiams, kur nėra dirvos nuomonių skirtumams.

Tos ekskomunikacijos daug žalos daro ir Kanadoje.

Jei tik kuri unija išsirenka vadovybėn žmones, kurie kiek kitaip galvoja, negu Kanados Darbininkų Kongresas, tai tuoj ir meta lauk iš Kongreso.

Ir dar apsisukę tie žmonės rėkia, kad jie demokratai, laisvės šalininkai.

Tėviškes Ziburiai, savo laiške (editoriale) Lietuvos komunistams, teigia, kad kanadiečiai, kurie lankėsi Lietuvoje, sugrįžę kalba "Kremliaus balsu".

Girdi, tai "daugiausia žmonės, nematę ar tik trumpai matę nepriklausomos Lietuvos gyvenimą, menko išsilavinimo, nesugebą vertinti tikrosios padėties".

Ot, jei koks kunigėlis apsilankytų, tai būtų kita.

Bet, jei kas iš dipukų pakalba apie vykimą Lietuvoje pasidairyti, tai jie grumoją ekskomunikacija.

Kalbant apie tai, kad iš senųjų kanadiečių tarpo visi trumpai gyveno nepriklausomąją Lietuvoje, galima sutikti.

Bet žiburiečiai beveik negyveno prie tarybinės santvarkos.

Nespėjus Tarybų Lietuvai pradėti naują gyvenimą, užėjo karas. O karui einant prie galo, žiburiečiai dūmė į Berlyną palus pasikėlę.

Jau arti 20 metų praėjo, kai Tarybų Lietuva budavojasi, o to visko jie nėra matę.

Nežiūrint to, jie statosi "žinovais". Jie geriau žino už tuos, kurie ten lankėsi ir matė, nors ir ne viską.

Na, tai LB vėjus praėjo labai sėkmingai. Kvota išpildyta su kaupu.

Grupė Prancūzijos profsąjungos veikėjų, viešinių Tarybų Sąjungoje, aplankė Lietuvą. Svečiai pabuvojo Grigiškių popieriaus kombinate, susipažino su darbininkų buitimi ir darbu,

susitiko su universiteto studentais, apžiūrėjo Vilnių.

Nuotraukoj: prancūzė Giber Madlen kalbasi su Vilniaus universiteto studentais.

Ką Kiti Rašo

Kieno ranka kruvina?

Vienas "Draugo" redaktorių, pasirašęs įvairiais slapyvardžiais, šį kartą "J. Žvilbutis", prisiegauja marijosų organą (sausio 18 d.):

"Nesisveikinsim su ranka, kuri kruvina".

Jam labai nepatiko, kad aną dieną "Vilnyje" buvo pranešta, jog vienas inteligentas dipukas tarėsi su grupe pažangiečių ir pareiškė, jog —

"Kas nors turi pralaužti ledus, atidaryti duris dipukams ateiti į pažangų JAV judėjimą".

Ir toliau šis broliukas postrigauja.

"Tai kaip gi dabar? Anksčiau 'Vilnis' rašė, kad 'dipukai' tai nacių bendradarbiai, visokie kriminalistai, o dabar jau ima ieškoti bendradarbiavimo su jais, tą reikalą savo posėdžiuose svarsto, net prašydami iš savo pasitarimų 'inteligentų dipukų', kad jiems padėtų rasti būdus suartėti su tais, kuriuos vakar bauriausiais žodžiais kollijo".

Pirmiausia pasakysime, kad čia kunigėlis nusikalto vienam dievo įsikymui (žr. 5 Mozės knyga 5,20). "Vilnis" niekad nesakė, kad visi dipukai bendradarbiavo su naciais ir yra kriminalistai. Tokių tėra nežymi mažuma.

Apie bendradarbiavusius su naciais ir kriminaliai prasikaltusius prieš tautą, jau buvo rašyta, jie mums ir "D." bendradarbiui žvilbučiui gerai žinomi.

Gal p. Žvilbučiui bus įdomu sužinoti, kas bendradarbiavo su naciais ir su kokiais mes nenorėtume sveikintis.

Arkivyskupas Juozapas Skvireckas paliko gausų dienoraštį ir čia mes pasituosime porą

širdingai ačiū visiems geriams remėjams ir vajininkams, kurie tiek daug darbo įdėjo.

J. Y.

nas kunige Žvilbuti, pridėsime dar vieną pastraipą iš arkivyskupo Skvirecko dienoraščio. (Irašyta liepos 11 d., 1941 metais):

"Šiasdien po pietų man buvo atvežta porą dienų sumanytoji telegrama, dėkojant Hitleriui už išlaisvinimą Lietuvos. Ją pasirašiau antras, tuojaus po buvusio prezidento Griniaus. Pasirašė ją visuomenės atstovai. Tarp pavardžių pastebėjau buvusio ministerio pirmininko Tumėno pavardę, kunigo Mirono (kuris, pasirodo, jau esąs laisvas), Jono Vileišio, kaip buvusio burmistro, vyskupo Brizgysio."

Tai štai, ponai marijonai, kas bendradarbiavo su naciais.

Jie yra taip jau baurūs naujesiems ateiviams (dipukams) kaip seniau atvykusiems iš Lietuvos emigrantams ir visai lietuvių tautai!

Nemaišykite, ponai, pėdų ir atstovaudami Kristų Žemėje, atskirkite kukalius nuo kviečių!

— Vilnis

Pasakė teisybę

Retai kada "veiksnių" spaudoje, ypač "Naujieiose", pasprūsta teisybės žodelis. Šį sykį gal Grigaitis buvo išvykęs Ciceron ar kur kitur "išlaisvinti Lietuvą". Jam nesant redakcijoje įvyko stebuklas. "N." sausio 17 d. tūlas St. Paulauskas kelia "trevogą":

"Laisvinimo darbas pavojus!"

Kodėl? Nagi artinasi vasario 16-sios "tradicinė" kišenių tuštinimo šventė. Vis mažiau ir mažiau beplankia doleriukų į "laisvinimo" raketierių kišenes. Taip būsią ir šiomet, nes "laisvintojų" priviso kaip šuns kailiuose blusų, o aukotojų skaičius tirpsta kaip sniegas pavasarį.

Darydamas išimtį grigaitiniams "veiksniams". Paulauskas sako:

"... aukotojai, kurie pinigų aukos Lietuvos laisvinimo reikalams, bus apgauti, nes jų aukos bus palaikytos kitiems reikalams..."

Prie to kas viršuje pacituota nuo savęs tegaliu pridėti tik originalia hebrajų kalba — Amen!

— L. Jonikas

Apie Uždarbius

Diskusuojant Lietuvos klausimą, statant klausimus lankiusiems Lietuvą ir šiaip pokalbiuose dažnai statomas klausimas, kiek Lietuvoje darbo žmonės uždirba. Ir jeigu pasirodo, kad jie uždirba daug mažiau, negu Kanadoje, tai susidaroma nuomonė, kad tenai sunku gyventi. Bet šis klausimas negali būti sprendžiamas šitaip.

Pačioje Kanadoje ir net Jungtinėse Valstijose labai daug žmonių uždirba mažai kuo daugiau, kaip Lietuvoje. Pats prezidentas Kennedys sakė, kad

32,000,000 amerikiečių gyvena

ŠYPSENOS

Būtų kvailas jis

Garsus psichologas užbaigė paskaitą. Pakilo menkas žmogukas ir klausia:

"Ar teisybė, kad jūs manote, jog geras pokerio žaidėjas galėtų būti didelės korporacijos vedėju?"

"Teisybė."

"Bet kokiems gi galams jam toks darbas reikalingas, jeigu jam gerai sekasi prie pokerio?"

Paišikėjo

Profesoriui įkyrėjo studentų klausimai. Netekęs kantrybės, jis suriko:

"Kvailys gali duoti daugiau klausimų, negu profesorius atsakyti".

"Dabar aišku, kodėl aš suklupau per kvotimus", atsakė vienas studentas.

Verta pasiaukoti

"Aš neleisiu, kad mūsų dukterė tekėtų už to vaikiną, nors ji ir labai jį myli", spyrėsi tėvas. "Jis yra atkaklus ateistas, netiki į pragarą."

"Kaip tik priešingai," atšovė motina. "Ji turi tekėti už jo. Mes turime parodyti, kad yra pragaras."

skurdžiai. Kita, ne vien Lietuvoje uždariai daug mažesni, negu kad Jungtinėse Valstijose ir Kanadoje.

Imant gyvenimą Lietuvoje, reikia prisiminti pirmiausia tai, kiek gi Lietuvoje žmonės uždirbdavo prie Smetonos. Ar jų uždariai buvo tokie, kaip Jungtinėse Valstijose ir Kanadoje? Maža ir neturtinga Lietuva juk negali taip greitai pasivyti Ameriką.

Bet ne vien uždario dydis nusako žmogaus gyvenimą. Lietuvoje mokslas, sveikatos apsauga, socialė apdrauda yra veltui. Butai pigūs. Tuo tarpu čia už viską reikia mokėti. Vien butas čia suėda labai daug. Kaip kalbėtojai nurodė, jeigu Lietuvoje butas iš trijų kambarių (įskaitant virtuvę) kainuoja 5 ar 10 rublių, tai čia kainuoja 60 dolerių ir daugiau. Taipgi tenai ir taksai mažesni, susisiekimas pigesnis.

Indijoje, Lotynų Amerikoje ir daugelyje šalių toj pačioj Europoj darbo žmonių uždariai daug mažesni, lyginant su JAV darbo žmonėmis. Indijoje ir Lotynų Amerikoje pasakiškai maži uždariai. O tenai juk valdo kapitalistai.

Lietuvos darbo žmonių gyvenimo pagerėjimą galima spręsti tiktai atsižvelgiant į jų gyvenimą prieš karą. Patys "vaduotojai" gali gerai atsiminti, kiek tuomet Lietuvoje mokėdavo darbininkams, lyginant su Amerikos. Bet jie apie tai tyli.

Montrealo žinios

Sis ir Tas iš Miesto Gyvenimo

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Montrealo kuopa šaukia visuotiną narių susirinkimą, kuris įvyks sekmadienį, vasario 3 d., 1:30 val. p. p., Moose Hall, 3485a Park Ave.

Yra daug svarbių dalykų aptarti: taipgi, kiek laikas leis, padiskusuoti visuomeniniais klausimais. Todėl prašome narius kuo skaitlingiausiai dalyvauti. Taip pat kviečiame ir tuos, kurie nepriklauso Draugijoje, bet interesuojasi organizaciniais ar šiaip visuomeniniais klausimais.

Kuopos valdyba

Apie 145 "James Strachan Ltd." kepyklos darbininkų sausio 19 d. išėjo į streiką, reikalaujanti pakelti jiems algas ant 30 c. į valandą, taipgi 40 darbo valandų į savaitę. Darbininkus atstovauja "Bakery and Confectionery Workers' International" unija.

Kartais žmogus gal visai nei nepagalvoja eidamas į darbą, kad darbe gali būti areštuotas. Taip atsitiko statybos darbininkams, kurie atėjo vieną rytą į darbą prie Empress kino teatro, kad perbudavojus jį į kabaretą. Mat šį pastatą nupirko naujas savininkas. Gavo leidimą iš Quebec Liquor Board svaiginančiųjų gėrimų pardavinėjimui, o miestas atsisakė išduoti leidimą perbudavojimui į kabaretą. Užtai 10 darbininkų, įskaitant ir formaną, kad prieš miesto patvarkymą be leidimo dirbo ir atsisakė sustoti dirbę, buvo areštuoti.

Vielos išdirbimo, New York Wire Workers Ltd., apie 115 darbininkų, kuriuos atstovauja "The United Steelworkers of America" unija, pasirašė su samdytojais naują trijų metų sutartį. Bendrai paėmus, pakelta algos po apie 18 c. į valandą, pridėta dar vienas apmokamas šventadienis, kas reiškia,

kad turės 8 į metus, pripažinta unijos šapa ir kt.

Jonas ir Helena Adomoniai jau virš mėnesio laiką gražiai praleidžia laiką saulėtoje Floridoje. Tenka pasakyti, kad Adomoniai išnaudoja savo laiką pilnoj to žodžio prasmę. Keli metai atgal buvo nuvažiavę į Meksiką. Prieš pora metų Paryžiuje, Francijoje. Gerai, kad žmonės ir tas galimybes išnaudoja pavazinėjimui po pasaulį.

Kazimieras Spaičys su šeima taipgi porai savaitių buvo nuvažiavę į Floridą pasišildyti ten saulės spinduliais.

Feliksas Ambrazevičius, iš Rowden, Que., susirgo ir atvežtas į Montreal General ligoninę gydymuisi. Laimingai jam pasveikti.

P. Jajubka perkeltas į Regina ligoninę, 2042 Roul Marie, City de Lafleche, P. Que., kur numatoma, kad jam apie šešis mėnesius čia teks būti sugipsuotam. Kuriam leidžia galimybės prašoma atlankyti ligonį. Lankymo valandos kasdien nuo 2 iki 4 val. p. p.

J.—

Nuoširdi Padėka

Užklupus mane negaltingai ligai, mane aplankė ligoninėje P. Naurai, B. Balčiūnienė, M. Valošimienė, P. Trečiokienė, M. Mačionienė, E. Ambrosienė, Z. Ambrosienė, A. Vilmauskienė, J. Urbanavičius, A. Lapinskas, S. Motusevičiai, J. Gataučius. Už tai jiems širdingai ačiū.

Taipgi nuoširdus ačiū floridiečiams J. Marozams, I. Jakštams, P. Likui, K. Vedluga, O. Saviečiūnienei ir kitiems amerikiečiams už užuojautą atvirutėmis ir telefonu.

Jūsų, draugai ir draugės, užuojauta įrodė, kad nesu vienas, bet tarpe geraširdžių lietuvių. Liekuosi nuoširdžiai dėkingas visiems už neužmirštamą draugiškumą.

K. Likas

Verdun, Que.

Liūdnas Prisiminimas

Minime liūdną penkerių metų sukaktį nuo mirties

Petro Kaušpėdas,

kurį negailestinga mirtis išskyrė iš gyvųjų tarpo 1958 metais vasario 3 dieną. Nors prabėgo eilė metų, bet skausmas mūsų širdyse dar neužgeso ir pasiliks kol gyvi būsime.

Žmona Liudvisė, sūnus Raymondas ir duktė Lillian, švogerka M. Šarskienė su šeima, švogeriai Mykolas Mackevičius su šeima ir Vladas Mackevičius su šeima, pusbrolis Stasys Virbalas su šeima.

Montreal, Que.

Ar Teisingai Elgiamės

Visi sakome, kad sveikata žmogui, tai didžiausias turtas, nes jei jos nėra, tai ir gyvenimas nemiela, nors būtum ir turtingiausias. Kiekvienas žmogus, bile ligos ištiktas, o ypač, jei reikia susidurti su operacija, pergyvena sukrėtimą, baimę ir rūpestį. Ne vien rūpestį, ar ligab us sėkmingai nugalėta, o ir dėl ekonominių išrokavimų, nes mums visiems žinoma, ką reiškia sirgti šioje šalyje. Pas mus priimta ir tai labai gražu sergančius atlankyti, paguosti, užjausti, suraminti, pagelbėti. Tik labai apgalvesta, kad ne visi mokame ligonius lankyti. Vietoje, kad ligoniui pasitarnauti kuogeriausiai, mes padarome blogiau. Pagalvokite tikrai, ar paguodžiate, sustiprinate dvasiškai, ar suteikiate ligoniui vil-

tį pasveikti, kai atėję jį ar ją atlankyti, išreiškiate nusistebėjimą, kaip jis ar ji labai blogai atrodo. Pasakojate apie kitus, panašiomis ligomis sirgusius, kurie jau ilsisi po velėna ir panašiai. Man rodos, kad tokie lankytojai ligonius neturėtų lankyti, o jei lanko, tai pagalvoti kokiais žodžiais ligoniui galėtų pagelbėti.

Buvusi ligonė

Trumpai Apie Viską

Indijos apsigynimo ministras Y. B. Chavan raportavo parlamentui, kad susikirtimuose tarp Indijos ir Kinijos nuo spalio mėn. 20 dienos, 322 Indijos kareiviai buvo užmušti, 676 sužeisti.

Per tą laiką Indija neteko 4,296 dingusiais be žinios ir belaisviais.

Britanijoje bedarbių skaičius pasiekė 814,632.

Nemažai bedarbių atsirado ryšium su dideliais šalčiaus.

General Motors korporacija paskelbė, kad atidarys naują įmonę Vakarų Berlyne gaminiui automobilių dalių.

Tai bus jau 7-tas skyrius Vakarų Berlyne. Jie visi buvo įsteigti bėgyje 12 mėnesių.

Longšiormenų streikas Atlanto pakraštyje kainavęs \$750,000,000. Esą sulaukyta 653 laivai.

Streikas truko virš mėnesio laiko.

Specialistai Drabužių Dažytojai

Jos. Petrera & Geo. Marks

199 A CHEMIN CHAMBLY RD.
LONGUEUIL, QUE.

Montreale ir apylinkėse paimame ir pristatome į namus.
Darbą garantuojame savo 30 metų patyrimu.

Telefonas: OR. 4-7578

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRASTUS

Su malnouru pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą. Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montreale Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausias Kanadoje ir JAV.

JŪS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860
Montreal 2, P. Q., Canada

WINSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

SIUNTINIAI LIETUVON

per

Kaufman's Woollens & Textiles

3997 St. Lawrence Blvd., Montreal, P. Q., Tel. VI. 2-5319

Iš čia pasiūsite siuntinius savo artimiesiems garantuotai, skubiai ir

URMO KAINOMIS

(30 - 40% žemiau rinkos kainų)

IMPORTUOJAME IŠ ANGLIJOS

geriausias angliškas vilnones medžiagas vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir suknelėms.

Turime didžiulį pasirinkimą viln., kašmiro ir šilk. skarelų. Ateikite ir įsitikinsite, kad čia perkant sutaupysite.

PRIMUME UZSAKYMUS

vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir paltams

CH. KAUFMANAS

Buv. Audinių fabriko Litex Kaune vedėjas

Š. Aragvispirelis

Vertė V. Oškinis

Sudužusi širdis

Pasakiškas Gruzinių Romanas

(Taša)

Ji atsipeikėjo, pajutusi Marechos rankos prisilietimą.

— Etere, balandėle, tegul jis padainuoja! — paprašė Marecha.

Eterė gaiziai šyptelėjo, bet pakluso: ji išegė į "varpą" šerdelę ir pajudino ją.

Pasigirdo toks garsas, jog Marecha neteko sąmonės, auklė paleido iš rankų "varpą" ir ėmė drebėti, o meistras, senukas karalius ir Kacija paliko bestovį, iš tabo ištikti.

Karalius Nadiras puolė prie Eterės, bet ši parodė jam Marechą, kuri gulėjo nualpusi.

— Išneškite ją į gryną orą! Auklė, duokš greičiau acto! — tvarkė Eterė.

Nualpusi Marecha buvo skubiai išnešta į kiemą.

— O tu pasilik! — sulaukė Eterė meistrą.

— Kam tu buvai palikęs šią šerdelę! — paklausė Eterė, kai visi išėjo. — Jeigu tu būtum pirma pats vienas išmėginęs "varpą", tai šitaip nebūtų atsitike...

— Karaliene, nerūstauk ant manęs, man pačiam vos nesusiimaišė protas, išgirdus šitokį garsą. Aš gi sakiau tau, kad nemokėsiu pataisyti "varpą"!

— Aš tą žinojau, ir vis dėlto liečiau paimti jį, tenorėdama nuraminti Marechą. Bet nemaniau, kad tu būsi toks uolus!

— Karaliene, maldauju tave!

— Tiek to, nusiramink! Dabar reikia pagalvoti, kaip galėtume ištaisyti padarytą klaidą. Pasilik "varpą" ir nuplėšk tą lopą. Dabar jo garsas primena kapus. Tarsi girdėtum ant karstų metamus akmenis...

— Nuo to garso mane vos neištiko širdies smūgis, karaliene, tad stebiuosi, kaipgi tu išsilaikėi?

— Galėjo ir blogiau būti, — trumpai atsakė Eterė.

— Kas gi begalėtų būti blogiau?

Tuo tarpu įėjo karalius Nadiras.

— Marecha jau atsipeikėjo, — tarė jis. — Ją nuvedė į kambarį. Su ja nuėjo ir tavo auklė. Jeigu tau ko reikės, pasakyk man, aš pabūsiu už auklę.

— O karaliau! — atsakė Eterė su karčia šypsena. — Man jau seniai nebereikia auklės paslaugų, tad apsieisiu ir be tavo paslaugų. Eik pas Marechą, aš irgi tuojau ateisiu.

— Mieloji, vadinas, tu jau pasveikai?

— Jau vakar sakiau tau, kokia buvo mano ligos priežastis. O dabar aš sveika ir pasirošusi klausyti tavęs, valdove mano!

— O! Karaliene, tu esi mano valdovė, tu...

Jis norėjo ją apkabinti, bet

Eterė perverė Nadirą tokiu žvilgsniu, kad jis sumišo ir šypsodamasis išėjo iš kambario.

Auksakalys, atsitiktinai matęs šią sceną, buvo taip prirentas, jog negreitai atsikėjo iš nuostabos. Pagaliau jis atsigavo iš apstulbimo, pastvėrė "varpą" ir žengė durų link.

— Meistre, aš vis dėlto manau, kad verčiau tegu jis terška, negu bilda kaip į kapo duobę. Pasistenk išimti tą lopą, netgi nepaisydamas kad "varpas" gali sprogti kitoje vietoje.

— Pasistengsiu, karaliene! —

Penktasis Skyrus

Iremos dingimas pasirodė karaliui labai keistas.

Kelias savaites buvo veltui ieškota. Pagaliau niekas neturėjo vilties surasti jį.

Niekas negalėjo pasakyti, kur dingo Irema, nors aną nememtą dieną visi buvo matę jį, kadangi jis viską tvarkė. Vieni kalbėjo, kad jį pagrobūsios undinės, kiti dargi pasakojo, kaip tai nutikę, bet yra žinoma, kad undinės dienos metu nieko nepagrobia, tad šios pasakalos netrukus buvo paneigtos. Dar kiti tvirtino, jog ūmai atsivėrusi žemė ir prarijusi jį. Tačiau ir šie, paklausti, kas ir kur tai matęs, nieko negalėjo pasakyti.

O iš tikro buvo taip. Puotos metu Irema stovėjo arti Eterės ir rikiavo tarnus. Šiam darbu jis buvo taip atsidedęs, jog visai nepastebėjo, kai auklė atnešė Eterei "varpą" ir kai ši, atsigręžusi į besileidžiančią saulę, pasirošė dainuoti. Bet kai tik ji uždainavo, pritariant "varpui", Iremai prieš akis ūmai vėl stėjo naktis... ant upės kranto... Jis išbalo it numirėlis ir, to vaizdo prirentas, vos vos išsilaukė ant kojų. Jį skatino nebeveikiamas noras iš tų vietų bėgti, tad galvotrukčiais spruko pro svečius lauk.

Kitu metu toks jo pasielgimas būtų patraukęs visų dėmesį, bet tąkart visi sėdėjo, apkerėti keisto dviejų balsų skambėjimo.

Štai kodėl visi įsiminė vien tik šmėkstelėjusį pro šalį jo veidą, o kur jis dingo, niekas nežinojo.

Irema tuo tarpu skubiai parbėgo namo, pastvėrė lanką su strėlėmis ir tartum elnias nudūmė į mišką.

Nebe reikalo jo vardas buvo Irema. (Iremis — elnias.) Tiesa, motina vadino jį mažą "Motinos viltim", bet jis niekada nesiėlgė kaip geras sūnus. Tėvų duotuosius savo vaikams vardus kiti žmonės pripažindavo ir vartodavo tik tada, kai

tie vaikai to nusipelnėdavo. O šiaip vadindavo juos tiesiog "vaikais", "berniukais", "mergytėmis".

O jeigu vaikai nepateisindavo savo vardu, tai kaimynai juos visą gyvenimą vadindavo "vaikais", "berniukais", "mergytėmis", arba sugalvodavo jiems kokią nors pravardę pagal jų poelgių ir būdo savybes.

Taigi, Irema pagalvojo, jog tuos namus ištiks didelė nelaimė, tad ir išbėgo į mišką, neketindamas kada nors grįžti. Gyveno jis kaip laukinis, mito laukiniais obuoliais ir kriaušėmis. Iš pradžių jis vengė susitikti su piemenimis, nes žinojo, kad karalius ieškos jo ir pirmiausia klausinės apie jį piemenis.

Jis klaidžiojo po nuošalias vietas, kaskart kitais keliais, stengėsi kuo toliau nueiti nuo karaliaus rūmų, nes jį pavymui sekiojo tie raganiški garsai, kurie, jo nuomone, lėmė nelaimę visai karalystei. Dažnai, labai dažnai prieš užmigdamas jis girdėdavo tuos garsus taip aiškiai, jog imdavo drebėti ir ilgai negalėdavo užmigti.

Šeštąją savo klaidžiojimų dieną Irema pasijuto nuvargęs ir apypte priglūdo didelio ažuolo ūksmėje truputį pasnausti.

Staiga jis išgirdo baisingą žvėries maurojimą, kuris kelis sykius pasikartojo, paskui kažkas ėmė šnarpti ir stenėti.

Irema pašoko, stvėrė lanką ir patraukė ant tų garsų.

Iš tolo jis pamatė kažką judant po laukine kriaušė, vienšai kūpsančią vidur aikštės. Prasigaudamas miškus, jis prisiartinio per šūvio atstumą ir jau buvo bepaleidžias strėlę, tik staiga nuo žemės pakilo jaunuolis ir ėmė trintis pirštus, tarsi mėslungis juos būtų sutraukęs, apsidairė aplinkui ir, pamatęs didelį akmenį, ėjo prie jo, dėdamasis, kad ko ieško. Pasiėmęs akmenį, jis pažėlė nusinėję jį po medžiu ir smogė kažkam ten dryksančiam. Tas staigiai liuoktelėjo aukštyn, sukirbėjo kojomis ir krito negyvas.

Irema sekė visa tai labai atidžiai, bet negalėjo nieko suprasti, kol pamatė nudobto padaro kojas: tai buvo lokio letenos. Atseit, beginklis jaunuolis įveikė lokį ir pribaižė jį akmens smūgiu į galvą. Irema, labai nustebęs, priėjo prie jaunuolio, kuris, atsisėdęs ten pat, šalia nugalabto lokio, rinko nuo žemės laukines kriaušes ir godžiai valgė jas.

— Tu beširdis žmogus! — tarė Irema.

— Labai skanios kriaušės, jei esi alkanas, sėsk ir valgyk. Kitku pavaišinti negaliu.

Irema išpūtė akis. Jis buvo didžiai nustebęs, kad jaunuolis sutiko jį taip paprastai ir ramiai, nė žodžiu neprasitardamas apie savo didvyriškumą.

Irema atsisėdo šalia jo. Priklausius kriaušę tikrai labai daug buvo prikriūtę aplink juos.

Irema pradėjo valgyti jas, bet nenuleido akių nuo jaunuolio, kuris, nė nekvepdamas į jį dėmesio, tebevalgė kriaušes.

— Beširdis tu žmogus, broliu! — vėl tarė Irema, valandėlę patylėjęs. — Kuo tu vardar?

— Aš?.. — paklausė jaunuolis, kiek pagalvojęs. — Juk tu žinai, kuo aš vardu! Tai kam dar klausai?

— Iš kur aš galiu žinoti? Jei žinočiau, neklausčiau.

— Bet juk tu jau dukart pavadinai mane "Beširdžiu"?

— Ar tai toks tavo vardas — "Beširdis"?

— Taip, — atsakė jaunuolis ir tik dabar dirstelėjo į Iremą. Irema patiko jam: šis buvo gražus, dailiai nuaugęs, orios išvaizdos. Jaunuoliui net pasirodė, kad Irema yra jam lyg kur matytas.

— Argi visi taip vadina tave?

— Ko tu stebiesi? Jeigu tu pats iš pirmo pamatymo taip negalėtum manęs tuo vardu vadinti? O kuo tu vardu?

— Aš?.. — sumišo Irema.

— Nenorėjau niekam sakyti savo vardo, bet tau pasakysiu: Irema.

— Irema? Negali būti! Jeigu tu būtum Irema, tai, išgirdęs lokį maurojant, nebūtum atbėgęs čia, o būtum nudūmęs į kitą pasaulio kraštą.

Irema iš širdies nusikvatojo.

— Tave tikriausiai vadina Loma arba Vepchva, — tebekvotė jaunuolis. (Lomis — liutas; Vepchva — tigras.)

— Tai sumaniai sugalvojai! Dabar mano vardas bus Loma. Kad žinotum, aš jau norėjau pakeisti vardą, tik vis neradau tinkamo.

— O kas spiria tave ieškoti naujo vardo?

— Iremos vardą gavau už vikrumą, ir, prisipažinsiu, aš didžiuojuosi savo vardu, bet dabar jau reikia keisti jį. Aš pabėgau ir slapstausi, vengiu susitikti su tais, kurie pažįsta mane. Bet pirma kibkime į lokį, paskiau viską papasakosiu.

— O kuriam galui mums tas lokys? — paklausė jaunuolis.

— Matyt, nesi medžiotojas, jei šitaip klausai.

— Tas tiesa: aš kaip gyvas nesu medžiotojas.

— Na tai, kol aš mėsinėsiu lokį ir kepsiu šašlykus, tu pasakosi, kaip susitikai su lokiu ir kaip nudobei jį, neturėdamas ginklo.

Taip pasakęs, jis išsitraukė peilį ir įniko į darbą.

— Viskas nutiko labai paprastai, — pradėjo jaunuolis. — Eidamas užtikau šį kriaušės medį ir labai nudžiugau, nes buvau alkanas. Atsisėdau čia ir ėmiau valgyti kriaušes. Tik girdžiu kažkas urzgia, traškina šakeles, čiūžina lapus. Pašokau, bet nespėjau nė pažvelgti į viršų, tiesiai prieš mane blinktelėjo ant žemės lokys. Iš karto net nepažinau, koks čia žvėris nukrito. Dar laimė, kad jis neužgriuvo man tiesiai ant gal-

vos! Tu sakai, — beginklis? Netiesa, aš visada nešiojuosi dievo duotąjį ginklą.

Irema valandėlę liovėsi dirbęs ir pakėlė į jį akis.

— Galva, rankos ir kojos mums duotos, kad prireikus pasinaudotume jomis. Nežinau, ką kėsavo lokys, bet aš smarkiai apžergiau jį, kojas prakiašau pro jo užpakalines, o rankas — pro jo priekines kojas ir stengiausi išskėsti jas. Taip man pavyko jį parsigriauti. Prasidėjo nuožmi kova. Lokys kaip įmanydamas stengėsi atpalaiduoti savo kojas. Aš nepaleidau jo. Bet pagaliau ėmė man tirti rankos ir kojas. Tada užlaužiau jo priekinę dešiniąją koją ant sprando, tvirtai suėmiau ją kairiąją ranka, o dešiniąją visai atpalaidavau. Tokiu būdu lokio galva buvo prispausta, ir jis negalėjo griebti manęs dantimis. Turėdamas laisvą dešiniąją ranką, prisiminiau, kad galima...

— Ir tu stvėrei jį už opiausios vietos? — paklausė Irema ir sukluso, ištempęs ausis.

— Taigi! — atsakė jaunuolis. — Jo būta patino.

— O jeigu būtų buvusi patelė? — pertraukė jį Irema.

— O jeigu būtų buvusi patelė, tai man būtų tekę griebti ją už gerklės ir pasistengti užsmaugti. Bet, dėkui dievui, jis buvo patinas, tad kaip mat įveikiau jį. Kai tik sučiuptu jį šitaip, jis sumaurojo, ėmė bauboti ir netrukus nuftilo. Pastebėjęs, kad jis apkvaito, paleidau jį ir ketinau kur nors pasislėpti. Buvau belipšas net į medį, nes buvau tikras, kad lokys atsigavęs neieškos manęs ir leisis bėgti kaip patrakęs. Bet tuosyk pamačiau akmenį ir sumaniau pribaižti juo žvėrį.

— Taip, mačiau, kaip tu smogei jį akmeniu.

— Na, jeigu matei, tai aš neturiu daugiau ko pasakoti. O lokys dar tebeguli neišmėsinėtas ir atrodo, kad tavo šašlykai...

— Tegul Irema miršta, jeigu šašlykai tučtuojau neims čirškėti. Aš taip susidomėjau tavo pasakojimu, jog visai pamiršau juos.

— O aš dar labiau praalkau ir, ko gero, vėl imsiu krimsti kriaušes.

— Tuojau, tuojau viskas bus gatava! — riktelėjo Irema ir paskubom ėmė durti lokio kailį.

—

Irema visada nešiojosi ginklus, kokie tik buvo tada vartojami. Ir ne vien Irema, bet ir visi taip darė. Be lanko ir strėlių, jis dar turėjo durklą, kirvį ir medžioklinį peilį, todėl labai nustebė, kad jaunuolis nieko neturėjo, net paprasto peilio ar titnago. "Kaipgi jis išėjo į mišką be jokio įnagio?" — galvojo jis, gamindamas šašlykus.

(Bus daugiau)

Pranešimai

Toronto, Ont.

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų Draugijos 1-mos kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 3 d., 2 val. p. p., savoj salėje, 160 Claremont St.

Prašome visus narius atsilankyti ir dalyvauti susirinkime. Taipgi prašome užsimokėti savo narinius mokesčius, kad neliktumėt suspenduoti.

Valdyba

Moteryų dėmesiu!

Tuojuo po sūninės susirinkimo įvyks Toronto Lietuvių Moterų Klubo narių susirinkimas.

Maloniai kviečiame visas atsilankyti ir susirinkime dalyvauti.

Klubo Valdyba

Torontiečių Kronika

Iš KLLD susirinkimo

Praėjusį sekmadienį įvyko Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Toronto kuopos narių susirinkimas. Buvo apkalbėti draugijos nuveikti darbai, apdiskutuoti planai dėl tolimesnio veikimo, perrinkta valdyba, kuri pasiliko sena, išskyrus užrašų sekretorių, kuriuomi išrinktas J. Valūnas.

Po susirinkimo buvo parodytas lietuviškas filmas "Svajonės ir Likimai".

Susirgo

Susirgo senas torontietis, pensionas, V. Mačys, kuris dabar gydomi Western General ligoninėje.

Mirė jauna moteris

Praėjusią savaitę mirė V. Russell (Petravičiūtė), sulaukusi 48 metų amžiaus. Buvo atasta mirus sukniubusi ant stalo.

Velionės vyras mirė anksčiau. Jos tėvai taipgi mirę seniai. Liko dvi seserys.

Rep.

Gražios Užbaigtuvės

Praėjusį šeštadienį, KLLD Toronto kuopos iniciatyva, su didele moterų talka, buvo suruoštas vakaras su vakariene užbaigimui Liaudies Balsu vajuus Toronte ir pagerbimui daugiausiai pasidariusių vadininkų.

Vakariene buvo labai puiki, visi skaniai pasivalšino, užsigėrė ir dar pašoko.

Už garbės stalo buvo pasodinti P. Samoška, J. Valūnas, du iš trijų daugiausiai pasidariusių vadininkų (A. Daukantas negalėjo atvykti), o prie jų buvo pasodinti dar du, K. Pempė, neseniai lankęsis Lietuvoje, ir P. Stukas, atostogavęs Meksikoje su savo sūnum ir jo šeima. (P. Stukas yra vienas iš seniausių torontiečių, bet nuolatiniis mūsų parengimų lankytojas.)

Buvo ir svečių. Iš Hawk Junction buvo taikos teisėjas J. Paliulis, senas Liaudies Balsu skaitytojas ir rėmėjas. Jis ten su savo žmonele Stella (ukrainiete) augina gražią šeimą ir turi biznį. Buvo Skinulis su žmona iš Oshaws.

LB vadininkai pasakė trumpas, bet reikšmingas kalbas. Tarė žodį kitą ir K. Pempė ir P. Stukas. O LB administratorius K. Kilikevičius perstatė susirinkusiems jų gražius nuopelnus Liaudies Balsui.

Vajaus užbaigtuvių banketą gražiai parėmė su pasiaukotu darbu visa eilė draugų ir draugų, o draugės E. Laurusevičienė, R. Antanavičienė, A. Ylienė ir A. Vilkaitis iškepė ir paaukojo visus užkandžius-pyragaičius prie kavos.

Vajaus čempionas Pet. Samoška rekordiniai puikiai pasidarbavo vajuje. Jis gavo 10 naujų prenumeratų, 116 atnaujino ir virš \$200 sukėlė dėl LB para nos. Taipgi labai puikiai pasidarbavo A. Daukantas ir J. Valūnas.

Rep.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

Vajui pasibaigus dar eilė LB draugų atsiliepė su parama.

J. Paliulis, Hawk Junction, Ont., lankėsi LB vajuus užbaigtuvių parengime ir LB raštinėje, kur pridavė naują prenumeratą, nuo V. Miniausko \$2.00 aukų ir pats paaukojo dėl LB paramos \$25.00.

P. Alksnis, Toronto, atsinaujino prenumeratą sau, atnaujino Lietuvon ir paaukojo \$1.50.

M. K. Prasaitis, St. Zotique, Que., prisiuntė \$5.00 aukų.

Geo. Kodis, Windsor, Ont., atnaujino tris prenumeratas į Lietuvą, atsinaujino sau ir paaukojo \$2.50.

K. Likas, Verdun, Que., reikšdamas viešą padėką, paaukojo dėl LB paramos \$5.00.

A. Pažėrienė, Toronto, per P. Samošką atnaujino dvi prenumeratas į Lietuvą.

J. Naujokaitis, Scarborough, Ont., paaukojo \$1.50.

J. Lesevičius, Montreal, prisiuntė atnaujintų prenumeratų, paminėjimą paskelbti ir \$2.50 surinktų aukų. Aukojo: E. Buda ir Anthony po \$1.00 ir A. B. 50 c.

V. Cheponis, Wabowden, Man., užrašė naują prenumeratą.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

P. Ruplen, Brantford, Ont., \$4.00;

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paeina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
263 College Street
WA. 2-6112, WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

B. Giedraitis, Port Arthur, Ont., \$3.00;

E. Skinulis, Oshawa, Ont., \$4.00.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

Paieškojimas

Ieškau savo dėdės Jono Burinsko, savo pusbrolių Petro ir Edvardo Burinskių, taip pat savo pusseserės Elenos Burinskaitės.

Mano dėdė Jonas Burinskas 1945 metų vasarą gyveno Toronto mieste, 182 Highbourne Rd. Kas žino dabartinius dėdės ir jo vaikų adresus, malonėkite man parašyti adresu: Lithuanian SSR, Šakių rajonas, Griškabūdžio paštas, Katilių kaimas, Marijona Burinskaitė.

Iš anksto tariu širdingą ačiū.
M. Burinskaitė

Nuo 1960 metų Pietų Vietnamo jėgos netekusios 37,000 karininkų ir kareivių užmuštais ir sužeistais.

Per tą laikotarpį apie 200,000 Diemo kareivių perėję pas partizanus su ginklais.

Partizanai suėmę nemažai tankų ir sunkvežimių.

Diemo kareiviai nenorj klausyti amerikiečių komandos.

Net septynios partijos sudariusios bendrą frontą prieš Diemo ir amerikiečių bendrą frontą.

Allan Blye, jaunas Kanados dainininkas, kuris dabar turi savo radijo programą, žinomą kaip "Blye and the Boys". Programa girdima penktadieniais.

Kanados parlamento atstovai, priklausą prie visų partijų, sutiko, kad parlamento nariams būtų pakeltas atlyginimas. Numatoma pakelti iki \$20,000 į metus.

Dabar parlamento nariai gaus na po \$8,000 į metus plus \$2,000 netaksuojamų išlaidoms padengti.

SKANDINAVISKŲ BALDŲ SANDELIS

73 Jonesville Cres., Toronto

Jūs galite nusipirkti labai pigiai skandinaviškos išdirbystės importuotus svečių, valgomojo ir miegamojo kambario pagarsėjusius švediško medžio baldus.

Dėl daugiau informacijų prašome telefonuoti:

Sandėlin — 757-5923; Namuos — HU. 5-2940

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

Laikrodininkas

F. Bochulis

71 Beaty Ave. — Toronto — Tel. LE. 3-5116

Taisau visokių rūšių laikrodžius ir žiedus.
Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus

Darbas Garantuotas

Taipgi per mane galite nusipirkti pigiau laikrodžius, šliubinius žiedus ir kt.

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W.

TORONTO

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms, Laidotuovėms ir Kitiems Reikalams.

Telefonas EM. 6-4183

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E.

TORONTO

Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. RU. 1-2177

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)

Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti
Lietuvių salėje, 160 Claremont St.